

Čís. 5627.

N e ú p l n o s t r o z s u d k u podle čis. 5 § 281 tr. ř. jest opominutí soudu přihlédnouti při svých skutkově zjišťovacích úvahách k rozhodným výsledkům provedeného již řízení; **n e ú p l n o s t ř í z e n í**, to jest opominutí soudu provéstí nějaké další procesní opatření, jež by mohlo zjednatí nebo zesílit důkazy pro vinu nebo nevinu obžalovaného, zakládá však samostatný důvod zmatečnosti podle čis. 4 § 281 tr. ř.

K pojmu »vyzvidání« podle § 6, čis. 2, al. 2 zákona na ochranu republiky.

Je-li vyzvidací činnost vyvinuta za účelem vyzrazení zvěděního přímo nebo nepřímó cizí moci, nevyžaduje se, aby pachatel předem s někým ujednal, že bude vyzvidati nebo vyzrazovati, aby se k tomu cíli s někým spolčil, či přímo nebo nepřímó vešel ve styk s cizím činitelem nebo s cizí mocí, pro něhož nebo pro niž mělo býti vyzvidáno.

Pokud rozsudek ze zjištěného stavu uvažuje o úmyslu pachatelově a dovozuje, že tu zlý úmysl byl či nebyl, jde o výklad zákona (§ 281, čis. 9 a) tr. ř.).

(Rozh. ze dne 6. června 1936, Zm I 476/36.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovácí vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 1. dubna 1936, jímž byl obžalovaný podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro zločin vojenské zrady podle § 6, č. 2 zák. č. 50/1923 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného A. W. vinným podle obžaloby.

Z d ů v o d ů : *

Předmětem osvobozujícího rozsudku jsou dva oddíly zažalované trestné činnosti obžalovaného: jednak obžalobou tvrzené jeho spolčení s orgány cizozemské výzvědne služby k účelům výzvedním, jednak opatřování vojenských fotografií od H. J. a předání jich A. W. k nahlédnutí. V prvé m bodě nalézací soud zhodnotiv provedené důkazy, zodpovídání obžalovaného a údaje jeho bratra A., svědectví Č. K., F. Č., V. H. a A. T., jakož i údaje vojenských znalců, nedospěl ke zjištění, že obžalovaný byl se svým bratrem A. v listopadu nebo prosinci 1934 v zahraničí u továrníka B., že tam dostal od orgánů cizí výzvedne služby různé příkazy, týkající se protistátní vojenské výzvedne služby ve prospěch ciziny a že příkazy ty též přijal, jak bylo obžalobou tvrzeno.

Této části rozsudku vytýká zmateční stížnost státního zastupitelství zmatečnost ve smyslu § 281, čis. 5 a 9, lit. a) tr. ř., nelze jí však vůbec přisvědčiti. Téměř veškeré námitky, které tu stížnost proti rozsudku vznáší s hlediska zmatku domnělé jeho neúplnosti podle § 281, čis. 5 tr. ř., vytýkajíc zejména **n e s p r á v n o s t** vývodů prvního soudu, pokud

*) Poznámka redakce: Důvody rozhodnutí upraveny pro uveřejnění podle § 36 c) zák. na ochr. rep. (§ 7 zák. čis. 130/1936 Sb. z. a n.).

v nich nedospívá k přesvědčení o vině obžalovaného, jsou jen otevřeným stěžovatelovým brojením proti způsobu, jak se nalézací soud v mezích svého oprávnění ve smyslu § 258, odst. 2 tr. ř. vypořádal se svědeckými údaji F. Č. a V. H., kteří, odvolavše se na úřední tajemství, odepřeli sdělení soudu jméno svého informátora, od něhož zvěděli podrobnosti oné schůzky obou bratří W. u továrníka B. se členy cizí výzvědné služby, jakož i ostatní data jeho se týkající. Je pochybná výtká stížnosti, že bylo úkolem soudu ex praesidio požádati příslušné úřady zpravodajským orgánům nadřízené o zproštění jich zachovávatí mlčenlivost ve věcech úředních stran vyjevení jejich informátora, a že nalézací soud, když mu dosaďadní výsledky průvodního řízení k odsuzujícímu výroku nedostačovaly a když považoval za nutné znáti jméno informátora zpravodajské služby a přes to o zproštění svědků od povinnosti úřední mlčenlivosti v tomto směru nežádal, zatížil takto rozsudek neúplností podle § 281, čís. 5 tr. ř.

Stěžovatel si zde zřejmě neuvedomil, že podstatou zmatku neúplnosti rozsudku podle § 281, čís. 5 tr. ř. jest opominutí soudu přihlédnutí při svých skutkově zjišťovacích úvahách k význačným a rozhodným výsledkům provedeného již řízení, tedy k údajům obžalovaného, spoluobžalovaných, svědků, znalců, k obsahu přečtených listin a jiného průvodního materiálu vůbec a vzíti vše, co bylo předmětem řízení při hlavním přelíčení rozsudku předcházejícím, v okruh svých celkových úvah, že však neúplnost řízení, to jest opominutí soudu provéstí nějaké další procesní opatření, jež by mohlo zjednatí nebo zesílití důkazy pro vinu nebo nevinu obžalovaného, zakládá samostatný důvod zmatečnosti ve smyslu § 281, čís. 4 tr. ř., při čemž však, jak je zřejmo ze slovní stylisace tohoto místa zákona, vždy je nutným předpokladem pro doličování tohoto zmatku případný návrh stěžovatelův nebo jeho vyjádření při hlavním přelíčení, na základě něhož rozsudek byl vynesén. Opominul-li proto veřejný žalobce za tím účelem, aby průkazní materiál podle jeho hlediska pachatele usvědčující byl doplněn a posílen, navrhnouti při hlavním přelíčení soudu, aby zažádal u úřadu nadřízeného svědkům Č. a H., aby byli zproštěni své úřední povinnosti tajiti mu jméno osoby, která jim podala zprávy o návštěvě obžalovaného v zahraničí a o jeho jednání se členy cizí výzvědné služby, nemá už stěžovatel zákonné možnosti vytýkati soudnímu řízení neúplnost.

Naproti tomu je zmateční stížnost odůvodněna s hlediska zmatku práva hmotného podle § 281, čís. 9, lit. a) tr. ř., pokud se obrací proti druhému oddílu zažalovaného skutkového děje, samotné činnosti vyzvídání. V tomto směru zjistil nalézací soud, že se obžalovaný v lednu 1935 vyptával H. J., kde slouží u vojska, a když mu H. J. řekl, u kterého pluku, tázal se ho obžalovaný dále, nemá-li z vojny nějaké fotografie; když J. přisvědčil, žádal ho, aby mu je přinesl ukázat. Vybral si pak z 15—20 fotografií 4 kusy; — — — — tyto čtyři fotografie si vypůjčil se slibem, že je vrátí, že nemá nyní kdy je prohlížeti, a zároveň požádal J., aby mu podle možnosti opatřil nějaké takové fotografie další, — — — — že mu je zaplatí. Rozsudek zjišťuje dále, že obžalovaný tyto fotografie pak ukazoval svému bratru A. W., ten že se na ně podíval a zase mu je vrátil, a že tento A. W. byl předcházejícím rozsud-

kem téhož soudu odsouzen pro zločin vyzvědačství. Pokud jde o povahu a hodnotu fotografií, zjišťuje rozsudek, že běží o zobrazení věcí, o něž se zvláště v poslední době cizí zpravodajská služba speciálně zajímá a jež pro obranu republiky mají zůstatí utajeny.

Soubor těchto skutkových zjištění je ve smyslu § 6, č 2, al. 2 zák. na ochr. rep. po objektivní stránce vyzvídáním předmětů, jež pro obranu republiky mají zůstatí utajeny. Tato skutková podstata zločinu vojenské zrady, je-li vyzvídací činnost vyvinuta za účelem vyzrazení zvěděného přímo nebo nepřímo cizí moci, nevyžaduje, aby pachatel předem s někým ujednal, že bude vyzvídati a vyzrazovati, aby se k tomu cíli s někým spolčil, či přímo nebo nepřímo vešel ve styk s cizím činitelem nebo s cizí mocí, pro něhož nebo pro niž mělo býti vyzvídáno; rovněž nevyžaduje, aby zvěděné bylo vyzraženo nebo aby byl učiněn pokus vyzraditi. Dostačuje zde již zcela i osamotnělá činnost pátrací, ať již plánovitá nebo z popudu naskytnuvší se náhodné příležitosti, pouhý pokus zvěděti něco, co je předmětem tajemství ve smyslu právního pojmu »má zůstatí utajeno na ochranu republiky«, pokud ovšem pachatelovo úsilí je provázeno úmyslem zrady, vyjeviti zvěděné cizí moci, ať již přímo nebo prostřednictvím nějakého prostředníka, ihned nebo teprve někdy později v příhodný čas.

Úsudek nalézacího soudu, že »nelze nikterak dovoditi, že si obžalovaný fotografie opatřil za tím účelem, aby je vyzradil cizí moci«, napadá zmateční stížnost státního zastupitelství jednak výtkou neúplnosti rozsudku podle § 281, čís. 5 tr. ř., jednak zmatkem hmotněprávním podle § 281, č. 9, lit. a) tr. ř., v podstatě vůbec jen námitkou o mylném výkladu zákona, pokud rozsudek ze zjištěného stavu uvažuje o úmyslu obžalovaného a dovozuje, že tu zlého úmyslu nebylo. A právem.

Rozsudek se formou skutkově zjišťující zmiňuje o tom, že obžalovaný podle informace četnictva byl člověkem sympatisujícím se stavem věcí v — — — a že byl činným ve hnutí protistátním, usuzuje však, že ono četnictvem tvrzené jeho smýšlení, ač »zajisté přichází v úvahu« při dovozování účelu, který obžalovaný sledoval získáváním fotografií, není podloženo naprosto žádným zjištěním nějakého jeho činu nebo činnosti a nevylučuje možnost, že domnělý trestný skutek prokazuje jen soukromý, nezávadný zájem. Zjišťuje dále, že obžalovaný jako voják sloužil u — — —, neshledává však nápadnou ani tu okolnost, že si vybral právě takové fotografie, jež zobrazují předměty, o něž se cizí výzvědná služba zvláště zajímá, naopak považuje tento zájem záložního vojína o věci vojenské jakéhokoliv druhu za zcela pochopitelný a i žádoucí. Konečně byť i nalézací soud shledával nápadným, že obžalovaný dokonce, jak zjišťuje, slíbil J. zaplatiti další fotografie, jež mu ještě opatří — a podle zjištění na jiném místě rozsudku měly to býti »nějaké t a k o v é fotografie další, jmenovitě — — —« — domnívá se, že z okolnosti té n a p r o s t o prý nelze vyvozovati, že obžalovaný měl úmysl úplatně nebo bezplatně převésti je v držení cizí moci. Svoje přesvědčení o nezávadnosti skutku obžalovaného opírá nalézací soud o tu skutečnost, že obžalovaný podle vlastního svého doznání ukazoval fotografie bratrovi vyzvědačstvím se zabývajícimu, že měl t e d v m o ž n o s t použití jich k účelům vyzvědačským, a jestliže to neučinil a bratrovi je nepone-

chal, nutno prý to pokládati jen za skutečnost svědčící pro pravdivost obhajoby obžalovaného. Leč nalézací soud při tvoření si závěru o subjektivní stránce zažalovaného skutku, jenž in objecto vykazuje, jak již dovozeno, podstatné znaky zločinu podle § 6, č. 2, al. 2 zák. na ochr. rep., zřejmě tu pochybil především tím, že každou zjištěnou okolnost zločinný úmysl zřejmě napovídající hodnotí samu o sobě, ne ve vzájemné jejich spojitosti, dále pak v tom bodě, kde z nedostatku náležitosti objektivní skutkové podstaty zločinu podle § 6, č. 2, al. 1 zák. na ochr. rep. (skutečné vyobrazení) usuzuje na nedostatek zločinného úmyslu ve směru zločinu podle § 6, č. 2, al. 2 téhož zákona (pouhé vyzvídání). Nalézací soud nevyjadřuje se vůbec o tom, zda považuje podle provedených důkazů za prokázáno či nikoliv, že obžalovaný věděl o vyzvědačské činnosti svého bratra, že pracuje pro cizí zpravodajskou službu; při zřeteli na skutečnost, že bylo zažalováno též faktum spolčení obžalovaného s bratrem k účelům výzvědným, dlužno z celkové stylisace osvobozujícího rozsudku, když nalézací soud neshledal ani podnětu k odsuzujícímu výroku ve směru zločinu podle § 12, č. 1, al. 2 zák. na ochr. rep., usuzovati, že nedospěl tu k úsudku kladnému, pokud se týče vědomosti obžalovaného o vyzvědačských úkolech bratrových. Pak ale z té skutečnosti, že bratrovi ony fotografie ukazoval, nelze nikterak ještě dovozovati, že »měl tedy možnost použití jich k účelům vyzvědačským«, a když tak v tomto konkrétním případě neučinil, usuzovati z toho na nedostatek zločinného úmyslu (»aby je vyrazil cizí moci«) při vyzvídání předmětů, jež mají zůstat utajeny pro obranu republiky. Není úkolem v tomto stavu řízení zabývat se úvahami, proč bratr obžalovaného, jehož vyzvědačská činnost ve prospěch cizí moci podle rozsudkových zjištění je přece nepochybná, neshledal potřebným vyžádati si od obžalovaného fotografie, když mu je ukazoval, stejně jako si je vyžádal obžalovaný od J., a proč se stalo, že při prohlídce byly fotografie nalezeny zase jen u obžalovaného; avšak při daném stavu z pouhé skutečnosti, že obžalovaný fotografie ukazoval zjištěnému vyzvědači, o jehož vyzvědačském úkolu vědět nemusil a podle stavu rozsudkových zjištění též nevěděl, a že tento si je neponěchal, je logicky vůbec nemožno činiti si jakékoliv závěry na účel, jaký obžalovaný sledoval onou vyzvědací činností, kterou projevil vůči H. J.

Naproti tomu při zřeteli na zjištěnou skutečnost, že — — — — — si obžalovaný z většího počtu fotografií H. J. vybral právě tyto, představující předměty, o něž se zvláště zajímá cizí zpravodajská služba, a vypůjčil si je se slibem, že je zase vrátí, ba že si dokonce pod slibem náhrady výloh zamluvil u J. další fotografie tohoto druhu, na nichž by byly zobrazeny — — — — —, při zřeteli na jeho sympatie ke — — — — — a jeho smýšlení protistátní a že dokonce se zabýval též myšlenkami na vydávání emigrantů za peníze a takto též ze zjištěných důvodů pracovati pro zájmy cizího státu, je vadný a naprosto neudržitelný rozsudek nalézacího soudu v rozsudku jen všeobecně naznačený, ne ani přímo určitě tvrzený, že účelem zjednávání si fotografií byl snad jen pochopitelný, ba dokonce i žádoucí zájem záložního vojína o věci vojenské. Soubor uvedených zjištění dovoluje při prokázaném stavu činnosti obžalovaného jedině ten závěr ve směru úmyslu, provázejícího činnost in objecto

trestnou, že i když pro nedostatek důkazů nelze snad dospěti k úsudku, že obžalovaný byl již předem dohodnut s určitými osobami nebo s cizími činiteli o tom, že bude dodávati pro cizí zpravodajskou službu výzvědný materiál toho druhu (spolčen), přes to jako záložní vojín věděl, že vyobrazení — — — — má pro vojenské činitele cizího státu důležitý informační význam, že si jen proto opatřoval tato vyobrazení, tedy vyvídal předměty, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky, aby v důsledku své námahy pracovati pro cizí zájmy a pro uspokojení protistátního svého smýšlení těchto získaných vědomostí a obrazového materiálu použil — ať již za peníze nebo jen z pohnutek svého smýšlení — k vyvrazení uvedených skutečností cizí moci. Při tom je nerozhodno, zda se vyvrazení mělo státi podle předem již dohodnutého plánu nebo pouhého záměru určité osobě a v určité době, či zda k provedení vojenské zrady ve smyslu § 6, č. 2, al. 1 zák. na ochr. rep. mělo dojiti teprve později podle okolností ryze nahodilých, zda obžalovaný, bydlící a pohybující se v území již pohraničním spoléhal jen na příležitost, která kdykoliv nebo teprve později by se mu naskytla, aby uskutečnil svůj záměr předem již pojatý, případně teprve se vybavivší za hovoru s H. J. a při shlednutí jeho fotografií, určující však a provázející jeho výzvědnou činnost co do získávání fotografií. — — —

Čís. 5628.

Nekalá súťaž (zákon č. 111/1927 Sb. z. a n.).

Ku skutkovej podstate prečinu zľahčovania podľa § 27 zákona.

Prejav člena zastupiteľského sboru (mestského zastupiteľstva), učinенý v jeho úradnom postavení pri rozhodovaní onoho sboru o zadání dodávky v záujme sboru ako zákazníka, neľze považovať za prejav »za účelom súťaže«.

(Rozh. zo dňa 9. júna 1936, Zm III 53/36.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti M. L., obžalovanému z prečinu zľahčovania, vyhovel zmätočnej sťažnosti obžalovaného, uplatnenej z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p., rozsudky oboch nižších súdov z tohoto dôvodu zmätočnosti v celom rozsahu zrušil a oslobodil obžalovaného podľa § 326, č. 1 tr. p. od obžaloby pre prečin zľahčovania podľa § 27 zák. č. 111/1927 Sb. z. a n.

Z dôvodov:

Na základe § 385, č. 1 a) tr. p. uplatnená zmätočná sťažnosť namieta, že pri činnosti obžalovaného nešlo o prejav za účelom súťaže. Tejto zmätočnej sťažnosti neľze odopreť oprávnenie.

Prečinu zľahčovania podľa § 27 zákona proti nekalej súťaži sa dopúšťa, kto za účelom súťaže učiní alebo rozširuje o pomeroch podniku údaje, o ktorých vie, že sú nepravdivé a spôsobilé poškodiť tento podnik. Aby bola splnená skutková podstata tohoto prečinu, musí byť dokázané, že a) údaje o pomeroch zľahčovaného podniku boli objek-